

شناسنامه تصنیف شماره ۸

۱- نام تصنیف : من امشب شکنم ساغر

۲- سازنده آهنگ : پرویز یاحقی

۳- سراینده شعر آهنگ : ؟

۴- گام دربرگیرنده آهنگ تصنیف : شور

۵- ضرب آهنگ : $\frac{2}{4}$

۶- گوشه ها و تیکه های شکل دهنده ساختار تصنیف :

الف : دستان العَرَب (نوعی درآمد ابوعطا)

ب : دشتی

پ : سَمَلی

ت : کرد بیات

ث : شور

۷- جدول نمایش نت شاهد گوشه های شکل دهنده تصنیف در گام های مختلف :

چپ کوک		راست کوک		نام گوشه
گام Mi	گام Re	گام La	گام Sol	
La	Sol	Re	Do	دستان العرب
Si	La	Mi	Re	دشتی
Sol	Fa	Do	Si _b	سَمَلی
Si	La	Mi	Re	کرد بیات
Mi	Re	La	Sol	شور

شعر تصنیف

گوشه‌های شکل دهنده ساختار تصنیف

1

دستان العرب و فرود به شور
(چهارم به اول)

- ۱- من امشب، شکنم ساغر، لب بر جام نزنم دیگر
۲- عاشقم و مست نگاهت، (عاشقم و مست نگاهت)
۳- مستم از نگاهی دلجو، ساغر را فکنم یکسو
۴- پیش لب تاباده نخواهم، پیش لب تاباده نخواهم

2

دستی
(پنجم به هشتم و سپس به پنجم)

- ۵- دل، بر مهر تو بستم، ساغر بشکستم
۶- کی از می و مستی، وز باد پرستی کام دل خود یابم
۷- دم، از می مزن ایدل، از باد چه حاصل
۸- من در شب هجران، چون شمع فروزان در آتش و در آبم

3

سَمَلی
(سوم به پنجم و سپس به سوم)

- ۹- من ساغر عشقت بی جا نشکستم
۱۰- پیمانہ شکستم پیمان نشکستم

4

فرود به شور
(پنجم به اول)

- ۱۱- از گردش گردون، از باد هلاکم نیست
۱۲- کز گردش چشمت، می میرم و باکم نیست

5

کرد بیات
(سوم به پنجم و هفتم و سپس
به پنجم)

- ۱۳- ای ساغر می از چه زنی آتش بر جانم
۱۴- بشکن که تو را در دل شب در بر نشانم

6

فرود به شور
(هشتم به پنجم و سپس به اول)

- ۱۵- سیرم ز هوسها،
۱۵- زین پس می و مینا بر خاک افشانم
۱۶- ساغر شکنم می ریزد، شمع از بر من برخیزد،
۱۶- مهتر ز دلم نگریزد
۱۷- خواهم که تو یارم باشی، شمع شب تارم باشی
۱۸- هر دم به کنارم باشی
(مراجعه به بند اول تصنیف)

بخش و تجزیه شعر بر اساس ضرب آهنگ $\frac{2}{4}$

در صورتیکه کلمات ابیات شعر تصنیف مذکور را بر اساس میزانهای ۲ ضربی (در هر میزان ۲ نت سیاه) به گونه‌ای جداسازی و تفکیک کنیم تا ضرب اول هر میزان و بخش اول کلمه (یا نیم کلمه) ایی از شعر منطبق شوند، باید برای هر میزان دو ضربی $\frac{2}{4}$ در این تصنیف اینگونه بشماریم:

(۱ و ۲)

پس هرجو برای اجرای صحیح ضرب آهنگ هر میزان، باید کلیه کلمات و یا نیم کلماتی که در یک میزان قرار گرفته را در زمان ۲ ضرب اجرا نماید.

مثلاً: (عاشقم) = یک میزان دو ضربی
(۱ و ۲)

و برای نیم کلمات مثل: (من ام) = یک میزان دو ضربی
(۱ و ۲)

در این تصنیف در کلیه میزانها بخش اول کلمات یا نیم کلمات منطبق با ضرب اول میزان است و برای شمارش و اجرا به طریقه گفته شده عمل نمائید.

فقط دقت داشته باشید در ردیفهای ۵ و ۷ و ۱۱ کلمات (دل - دم - نیست) هر کدام دو میزان به خود اختصاص می دهند. در این مورد آموزگار برای شما توضیح کافی خواهد داد.

جدول نمودار بخش و تجزیه شعر بر اساس ضرب آهنگ $\frac{2}{4}$

ردیف	میزان اول	میزان دوم	میزان سوم	میزان چهارم
۱	من اِم	شب شک	نم سا	غر
۱	لب بر	جام نَز	نم دی	گر
۲	عاشقُم	مست نگا	هت	
۲	عاشقُم	مست نگا	هت	
۳	مستم	ازینگ	هی دل	جو
۳	ساغر	رافک	نم یک	سو
۴	پیش لبت	باده نخوا	هم	
۴	پیش لبت	باده نخوا	هم	
۵	دِل	_____	بر مهر تو	بستم
۵	ساغر بِش	گستم		
۶	کی از می و	مستی	وز باده پ	رستی
۶	کام دل	خود یا	بم	
۷	د م	_____	از می مزن	ای دل
۷	از باده چه	حاصل		
۸	من در شب	هجران	چون شمع ف	روزان
۸	در آتش و	در آ	بم	
۹	من ساغر	عشقت	بی جانش	گستم
۱۰	پیمانه ش	گستم	پیمان نش	گستم
۱۱	از گردش	گردون	از باده ه	لاکم
۱۱	نیست	_____		
۱۲	کز گردش	چشمَت	می میرم و	باکم
۱۲	نیست			

ادامه جدول نمودار بخش و تجزیه کلمات شعر تصنیف شماره ۸

ردیف	میزان اول	میزان دوم	میزان سوم	میزان چهارم
۱۳	ای ساغر می	از چه زنی	آتش بر جا	نم
۱۴	بشکن که تو را	دردل شب	در بر ننشا	نم
۱۵	سیرم زه	وسها	زین پس می و	مینا
۱۵	بر خاک افشا	نم		
۱۶	ساغر شک	ند می ریزد	شمع از بر	من برخیزد
۱۶	مهرت زد	لم نگریزد		
۱۷	خواهم که تو	یارم باشی		
۱۷	شمع شب	تارم باشی	هر دم به ک	نارم باشی